

<http://mno.hu/tema/Marton%20Bern%C3%A1t>

<http://mno.hu/belfold/a-feneketlen-to-partjarol-a-ewingok-hazajaig-1275588>

Marton Bernát: A Feneketlen-tó partjáról a Ewingok hazájáig

2015. március 7., szombat 13:31, frissítve: szombat 19:48 , szerző: [Bucsy Levente](#)

7 óra 37 perc 24 másodperc alatt teljesítette engedélyezett távversenyzés keretei között a dallasi ultramaratont Marton Bernát 73 éves ciszterci szerzetes a Margitszigeten. A magyar pap az MNO-nak mindent elmondott edzésmódszereiről és arról is, hogyan tévedt el 1956-os távozása után különböző országokban, hogyan ismerte fel tíz éve nem látott bátyját Amerikában 1958. január 4-én, és hogy miért nem ment felvételi után a Cambridge-re. Ja, és persze azt is elárulta, hogy milyen viszonyban van a Ewingokkal.

Bucsy Levente

– **Most akkor megnyerte a dallasi 50 kilométeres Cowtown ultramaratont vagy sem? Hivatalosan nevezett, és engedélyt kapott a „távversenyzésre”, ennek birtokában futotta le a távot a Margitszigeten vasárnap, közben viszont a havazás miatt az ultrát lefújták, így elvileg egyedül ön teljesítette a távot.**

– Nem tudom, hogy mi történt. A leghosszabb távot nem rendezték meg a versenyen, jég volt és hó. Akik jelentkeztek, azokat áttették a félmaratoni távra. Egész éjjel dolgoztak, takarítottak, hogy egyáltalán lehessen futni. Huszonnyolcezer embert érintett a dolog, köztük kenyai világsztárokat, akik abban a pénzjutalommal kecsegtető reményben utaztak oda, hogy megdöntik az eddigi rekordot. Ők nem futhattak, én igen, elküldték a rajtszámomat is, a teljesítést pedig folyamatosan, műholdas eszközzel küldtem vissza a rendezőknek. Hogy aztán mit csinálnak vele, nem tudom megmondani.

– **Elit társaságba került, 50 kilométeren hatszázan futhattak volna a létszámlimit miatt. Mennyi volt a szintidő, és Bernát atya mit futott vasárnap?**

– 7 óra 30 perc alatt kellett lefutni a távot. Én úgy álltam neki, hogy „nem kell nyomni”, mert úgyis végigmegyek. 7 óra 37 perc lett az időeredmény.

– **Mi volt a „gond”, ha lehet ilyen pimasznanak lenni?**

– Lehet. Kifáradtam, nem volt elég a felkészülés. Amióta Magyarországra érkeztem, többet kellett volna edzenem. Általában ötször edzem egy héten, a csütörtököt és a vasárnapot hagyom ki, szombaton futok hosszút.

– **Milyen távokon edz, és miket produkál időben?**

– Hét közben 6-8-10 kilométert megyek, a hét végén srófolom fölfelé. A szigeten hat kör a hosszú futam, ez 32 kilométer. Ezt kellett volna többször teljesítenem.

Futottam már a mostaninál egy órával jobb időt is, de hát öregszem. Ám mindig boldog vagyok. Látom, hogy előttem a cél, és akkor mindig örülök.

– **Nálunk az amatőr futók közt népszerű az ön hétköznapi edzéstávja. Mennyi az edzéseredménye így, 73 évesen?**

– Mindig mérem, csak most hirtelen átszámolom, mert nekem mérföldre van programozva az órám... A 10 kilométert 1 óra alatt szeretem lefutni, persze gyakorlásnál ez lassabb, egy óra öt-tíz perc. A technikám egyébként a Galloway-metódust követi: négy perc futás, egy perc gyaloglás. A karóráam be van programozva, hogy csipogással figyelmeztessen. Amikor ezt kipróbáltam, nem lettem lassabb tőle, sőt gyorsultam is valamennyit, nekem bevált.

Amerikai magyar pap bácsi nyerhette a Dallas ultramaratont

– **Jóban van a kütyükkel?**

– Naná! Szeretem a kütyüket. Nagyon mérges is voltam az okostelefonomra, mert a Runkeeper szoftver nagyon leszívja az akkumulátort, a futásom félidejére lemeríti. Szól

hozzám angolul, méri a pulzusom, ami az időnél is fontosabb. Akkor ideális a helyzet, ha a maximális 220-ból levonom az életkort, az a száz százalék. Na most, az ember nem akarja magát belepörgetni a száz százalékba, hanem valamivel kevesebbet teljesít. Én nem engedem 140-150 fölé, most 134 és 140 között volt a maximumom, fűtült a kütyüm.

– **Valóban a testtömegproblémái vezették arra, hogy fusson? Egyáltalán: mikor kezdte?**

– Ötvenöt éves voltam, elhíztam igazgatóként. Mondtam, hogy valamit kell csinálni. Dallasban vannak nagyon jó sportpályák. Első nap 50 métert bírtam. Másnap 60-at, aztán 100-at, 200-at, majd 1 kilométert, 2-t, 3-at. Később jött egy 5 kilométeres verseny, beneveztem rá. Ezt a futás hatodik hónapjában tettem, 33 perc alatti eredménnyel értem célba. Később 5 kilométeren 23:58 lett a legjobb időm.

– **Ötvenöt évesen? Nem rossz.**

– Le is adtam húsz kilót. Ha nem cipel az ember annyi súlyt, felgyorsul. Duplájára emeltem az adagot, és azt gondoltam, hogy ha megy a 10 kilométer, a félmaratont is kibírom. Elvetettem a súlykot... Két év futás után sikerült. Megcsináltam két óra négy perc alatt hatvanévesen. Persze szerettem volna két óra alatt futni... Ami fontos, hogy edzésen nem szabad lefutni az egész távot, maximum a 80 százalékát. Az ember a palacsintaevő verseny előtti este sem eszi meg a versenyadagot.

– **Hol edz? Hol lehet önt megtalálni?**

– A MOM Park mellett van egy pálya, oda megyek. De ezen a héten nem, mert totál ki vagyok merülve. Azért a heti négy-öt alkalmat tudom vállalni, amíg haza nem megyek júliusban.

A Lánchíd Rádió interjúja Marton Bernáttal:

Kettesben - Vendég: Marton Bernát

– **Térjünk át mostani „fő profiljára”. Ön ebben a félévben a ciszterci Szent Imre Gimnázium angoltanára, máskülönben Dallasban tanít. Milyen különbséget lát?**

– Én itt, a Ménesi úton születtem, akkor Nagyboldogasszony útnak hívták. Ebben az épületben voltam első elemista. Tulajdonképpen visszajöttem. Persze, hogy sokat változott minden, a gimnázium is megkapta a József Attila nevet az államosítás után. Aztán amikor visszaérkeztem Dallasból, már hoztam magammal a diákjaimat, tavalyelőtt például harmincötöt. A legnagyobb különbség, hogy a mi iskolánk Dallasban fiúiskola, és egyenruha van, ez itt koedukált, és nincs uniformis.

– **Az egyenruha itt is téma...**

– Odakint nagyon szeretik a szülők, és a diákoknak sincs semmi bajuk vele, nem kell azon gondolkodni, hogy ki vesz fel Tommy Hilfigert, és ki Niket.

– **Népszerű az iskola?**

– Nagyon. Nem úgy, hogy „micsoda klassz hely”, hanem kemény, karakán, sokat elvárunk a diákoktól. Cserébe fölveszik őket akármelyik egyetemre. Biztosan hallott már a Stanfordról, az utolsó osztályomból öt diákot vettek föl oda.

– **Itt angolt tanít. Dallasban mit?**

– Franciát és latint. De itt az angolnál tudom használni a másik két nyelvből ismert metodológiát. A nevelő, a tanár igazából különben se az anyagot tanítsa, hanem a gyereket. Mindig azt mondom, hogy „gyerekek, én nagyon fogom élvezni, amit csinálok, és ha én élvezem, akkor ti is. Viszont ennek a fordítottja is igaz: ha olyat tesztek, amitől én nem fogom élvezni ezeket az órákat, akkor ti sem fogjátok. Inkább legyünk barátok!”

– **Diákanyagban vagy az órák hangulatában mi a különbség?**

– Elégé ugyanolyan. Amit észreveszek, és ezt el is mondom az igazgató úrnak, hogy

becsengetéskor még hozzák a kajájukat, iszogatnak, nézegetik az okostelefonjukat. Az egyik gyerektől kérdeztem is, hogy netán érdekesebb dolgokat lát-e a telefonban, mint amiket én mondok. Meg volt illetődve. Azt hitte, valami külföldi hülye majd bejön, és csinál, amit akar. Talán kínos lesz, ha magára ismer, de egy másik fiatalember az órámon beszélgetett, és mondtam neki, hogy ha érdekes, mondja hangosan, ha nem, akkor „shut up”. Nagyon gyorsan kitalálják a gyerekek, hogy mit lehet és mit nem, először úgys a gyerek vizsgáztatja a tanárt, utána lesz a tanárból vizsgáztató.

– A városon mit lát? Csaknem hatvan éve, hogy elment.

– Patinás lett, csodálatos, tiszta. Nekem ez a hazám, és itt vannak a honfitársaim, szeretek itt lenni. Főleg este: csodálatosan ki van világítva a város. Az emberek komorsága is a már a múlté, úgy látom. Aztán a templomba járók: amikor elmentem, csupa öreg volt mindenki, ma meg tele vannak gyerekekkel, családokkal a templomok.

– Mikor jött vissza először 1956 után?

– 1968-ban. Félttem. Akkor már megvolt az amerikai állampolgárságom, és amikor megérkeztem, megpróbáltak „hazacsalogatni”, hogy maradjak itt. Megrendezett szituáció volt. Aztán jöttem 1976 nyarán, ’79-ben, ’83-ban is, csoporttal, ahogy kezdett könnyebb lenni. Most évente tudok jönni. Amikor a diákjaimmal Európába érkezünk, mindig Magyarország az utazás fénypontja, és a nyelv a legfantasztikusabb, kérdezik is csodálkozva, hogy „Atya, érti ezt a nyelvet?”

– Dallasban milyenek a viszonyai?

– Heten vagyunk rendi magyar papok, de magyarul csak hárman beszélünk egymás között. Már kint ismerkedtünk össze.

– Hogyan került éppen Amerikába?

– Egyik bátyám 1943-ban lett ciszterci rendtag, 1947-ben Ausztriába ment. 1956-ban, másodikos gimnazista piarista diákként őt kerestem, de eltévedtem, Svájcban és Spanyolországban kötöttem ki, de a Gondviselés vigyázott rám. A Vöröskereszt próbált elhelyezni különböző családoknál. Naplót vezettem ebben az időszakban, háromszáz oldalt írtam tele. Például mindig lejegyeztem, hogy miket ettem, érdekes olvasmány... 1949-ben felszentelték a bátyámat, 1952-ben került az Egyesült Államokba. Én 1958. január 4-én értem Dallasba, de előtte New Yorkban is eltévedtem. Csak egy példa a Gondviselésre, hogy amikor New Yorkba értem, egy magyarul beszélő arab ember odalépett hozzám a repülőtéren, taxit hívott nekem, és szállodába küldött. Olyan volt, mint egy angyal. Az akkori kézírását máig megőriztem. Annyit tudtam akkor angolul, hogy „How do you do?”, aminek egyébként semmi értelme nincsen. Tíz éve nem láttam már akkor a bátyámat, attól félttem, hogy fel sem fogom ismerni. A másik bátyám képéről azonosítottam végül, ahogy ő is engem a másik testvérünkről.

– Mielőtt a papneveldebe ment volna, még le kellett érettségiznie.

– Igen, egy szerzetesrendi iskolába jártam, és kézenfekvő volt, hogy én is ciszterci szerzetes legyek. Dallasban én voltam az első, akit fölszenteltek. Ezek után Rómába küldtek öt évre teológiát tanulni, és plusz egy év alatt le is doktoráltam. Amúgy biológiatanár akartam lenni, és fel is vettek Cambridge-be, de előjárói kérésre visszatértem Dallasba, mert egy

franciatanár-osztályfőnökre volt szükség. A városban gyorsan be is iratkoztam francia-irodalom szakra, amelyet két év és három nyár alatt elvégeztem.

– Innen aligha volt menekvés a katedra elől.

– Először igazgatóhelyettesnek neveztek ki, majd én lettem az igazgató, ebből lett elegendő tizenöt év múlva. Hát csinálja más! Aki utánam jött, az most az apát Dallasban, tehát a főnököm.

– Aztán elkezdett hazajárni.

– És később, 1996-ban már azt is kértem, hogy hadd tanítsak Budapesten, a Szent Imrében. Akkor azt mondták, nem, még azt az osztályt vigyem végig. 2000-ben, 2004-ben és 2008-ban ugyanez történt. Dallasban közben szépen nőtt a rend, ma is növekszik a létszámunk, 27 fős a rendház, ebből ugye 7-en vagyunk magyarok, de csak ketten nyolcvan év alatt.

– Meg ne haragudjon a kérdésért: találkozott Jockey Ewinggal? A Dallas sokadik ismétlését ma is adják nálunk.

– Tudok a sorozatról, de nem nagyon néztem. A másik bátyám felesége tudott mindent. Persze én is meglátogattam a Southfork Ranchet, amely ma múzeum. Ott mondták, hogy itt reggeliztek mindennap, ott lőtték meg J.R.-t (*Jockey eredeti amerikai neve a sorozatban – a szerk.*). Amikor a főcímben elhalad a helikopter, az számomra érdekes, mert a Cowboys stadionja fölött halad el, amely szinte a rendházunk mellett van. A csapat egyik játékosa nem mellesleg az egyik ministránsom volt. Még egy érdekesség van: tanítottam egy igazi Ewingot, Elisabeth Ewingot, és van Dallasban Ewing autószalon is. Igen, kultikus sorozat volt. Sokat nem is forgattak ott, mert mindent megcsináltak Hollywoodban. A külső jelenetek idején megfordultak a városunkban.

(A Cowboys stadionja a 27. másodpercben jelenik meg.)

– Éles váltás lesz: milyen terveket forgat még a fejében?

– Ugye én szerzetes vagyok, de pap és tanító is. Nagyon nehéz ezt a hármat integrálni. Hétköznapi tanítók és éljük a szerzetesi közösségi életet, ami most itt nekem Magyarországon kimarad, hétvégén pedig jönnek a lelkipásztori feladatok. Hétfőn és szombaton is én misézek. Kérdezték már azt is, hogy mikor megyek nyugdíjba. Erre csak nevetek. Az a célom, hogy jól érezzem magam, egészséges maradjak, és motiváljak másokat, jó példával járjak elől. A papokat ma sokan rosszul képzelik el, „becsukott szemmel az égre néznek”.

Témák

- [Dallas](#)
- [Marton Bernát](#)